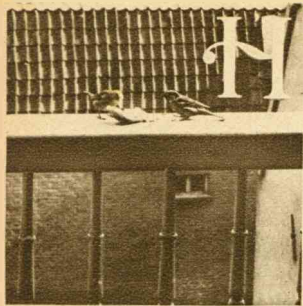

WINTERVOEDERING.
Musschen aan den maaltijd.
(Foto Tepe.)

EEL den voormiddag dreef de stijve Noord-Ooster de sneeuw in dichte wolken voor zich uit, dekde de winterrogge en het heideland onder, zette alle hekposten en struiken witte mutsjes op, en waaide den boeren in 't gezicht, die moeizaam door de opgestoven sneeuw naar de voormiddagkerk stampten.

Toen de wind even luwde, als om adem te scheppen voor een nieuwen aanval,

waagde 't winterzonnetje tusschen de looden sneeuw wolken door te gluren, en een kwartier lang straalde heel 't landschap in goudpurperen schijn, tot de storm uitgerust was, opnieuw de witte vlokken voor zich uitjoeg, en de zon naar bed bracht...

Ik had een marsch van 'n paar uur achter den rug en voelde, dat ik moe en hongerig werd. De oer-oude boerenherberg, die aan 't begin van 't kleine heidorp stond, trok me aan; hier zou ik afwachten tot de storm bedaard zou zijn, en ik mijn tocht over de wijde witte landen kon voortzetten. Een windvlaag rukte me de deur uit de hand, en wierp haar zoo hard achter mij in de klink, dat het gansche huis dreunde, maar tevoren kreeg ik nog een lading sneeuw mee naar binnen, die tot aan de tapkast vloog...

„Binnen is 't beter as butel!” meende de waard, die glazen spoelde, en de boeren, die om het vuur zaten, de kousenvoeten op de plaat, knikten, keken me aan, en schoven de hoogrugtige biezen stoelen wat op zij om mij 'n plaatsje te verschaffen.

„Jao, 't is noe bute niks gedaon” zei ik, en klopte de sneeuw van m'n kleeren. Ze knikten weer, spuwden in 't vuur of rookten, doch zeiden niets. De Veluwnaars zijn een volk van weinig woorden. De volgende gast, een oude boer met rimpelig gezicht en grove werkhanden, zei ook een enkel woord over 't weer, en de daarna binnenkomende boschwachter eveneens.

Elk liet zich eerst een klare geven, wipte hem met één handbeweging naar binnen, en gooide den laatsten droppel in 't vuur, dat met een lange, hemelsblauwe vlam bedankte. Daarna eerst kwamen de tongen wat losser.

Zoo zat ik daar achter mijn bruinbrood-met-worst en koffie, luisterde naar wat de boeren elkaar vertelden over de varkensprijzen, buurman's zieke koeien, den

nieuwen dominé en 't ontginningswerk van de Heide-maatschappij, tot de zon plotseling hel en klaar door de ramen scheen en mij weer naar buiten lokte naar de blanke velden en de witte bosschen...

„Och” zei de boschwachter, die tegelijk met mij de kroeg verliet en mee opwandelde „och, de minse motte de dinge mer net neme, zooals ze ze kriege. 'n Witte Karsmis geeft 'n greune Paosch!”

't Weer was nu prachtig, de zon scheen helder en warm, de wind waaide zachtjes en 'n koolmees riep in 't hakhout. Onze wegen scheiden zich hier, de boschbaas gaat rechts, naar de fazantenvoerplaats, ik moet den tegenovergestelden kant uit en weldra ben ik weer alleen.

De sneeuw heeft alle kleuren uit het landschap weggevaagd. Zij ontnam den berken haar zilver, het zand zijn goud, de pijnboomstammen hun koperglans en den beuken hun brons. Zij verbindt hier op de groote heide hemel en aarde, brengt den horizon dichterbij en schuift het nabije weg, verhoogt de diepten en maakt de heuvels lager.

De winter is een fijngevoelig kunstenaar; hij neemt het te-veel uit het landschap, en veeft het al-te-bonte uit. Het kleine en overbodige moet weg, opdat het groote, overweldigende beter tot zijn recht kome.

En toch, wie ooren heeft om te hooren, en oogen om te zien, hij bemerkt wel, dat er nog genoeg is overgebleven, dat de sneeuw nog niet alles heeft weten te verbergen.

Wit, blauw, rood, en groen glinstert het tusschen de besuikerde naalden en in de kronen snort en tiereliert het, en bewegen zich de vroolijke veerenballetjes: grauwe met zwarte koppen, blauwe met gele borst, bruine met witte wangen, groene met gouden kuif, het meezen- en goudhaantjesvolk, dat heeft kleuren en geluiden van alle soort, grof en fijn, dik en dun, lang en kort, luid en zacht.

Als een droom uit bloeiende dagen stuift de ijsvogel over de beek, een kobaltblauwe pijl met kopergroene spits...

't Is hier aan de boschbeek als in een sprookjeswoud. De spichtige elzen zijn gelijk stralende fakkels en de twee oude wilgen aan de kolk ôplichtende vlammen, het rand-ijs heeft een warmen gloed en uit het gouden riet sproeien vurige vonken; van zilver zijn de met rijp omzoomde klimopbladeren en de wilde-rozenstruik heeft fonkelende diamanten aan iederen tak.

Ook leven en geluid is hier veel en velerlei, meer, dan daar buiten op 't wijde, dik-besneeuwde heiveld De markolf waarschuwt met een kreet, zoo hard als het blauw van zijn vleugelboeg, de goudvink antwoordt met een

roep, zacht als het rood zijner borst, met gillenden, duivelschen lach giert de groene specht van vreugde over den zonnigen dag, en hoog in den blauwen hemel cirkelt de buizerd en joelt zijn dubbelen schreeuw luid over 't sneeuwen-land, een geluid, dat hem past die een twee-kleurig kleed: een zilveren borst en gouden vleugels, draagt...

De wind waait het geluid van de kerstklokken in het dorp zachtjes naar mij henen; ik kijk naar den den aan de bocht van de beek, dat is mijn kerstboom vandaag. De dalende zon schuilt juist achter zijn ernstigen kroon, en hangt lichtjes aan de uiterste takeinden, maar dat is ook alles, want geen roodwangige appel lacht me toe, en niet één enkele gouden noot...

Langzaam ga ik huiswaarts, de hei weer op; doodstil is 't rondom, mij dunkt ik hoor de eenzaamheid ademen. Als nu en dan een sneeuwklomp van 'n bremstruik rolt, hoort men 't veel verder dan anders.

Zoo stap ik alleen met mijn gedachten over de eindeloze witte hei. Bloedrood ging de zon achter de pijnen te ruste, de maan komt op en de eerste sterren flonkeren reeds aan 't firmament.

Zwarter worden de boomschaduwen, de hulstbessen gloeien echter nog duidelijk zichtbaar langs den weg.

Op den heuvelrug kan ik vrij uitzien over bosch en hei. In 't gehucht, waar ik onderkomen hoop te vinden, huult de steenuil, kraaien roeien bedachtzaam naar hunne slaappleatsen op 't buitengoed, de laatste roode weerschijn is op de stammen verbleekt.

Een wolk schuift voor de maan; zacht begint het weer te sneeuwen, en vóór ik in den eng ben, dwarrelen de vlokken weer dicht en zet de wind meer op.

In 't dorpskerkje zijn alle boogramen verlicht, en een „Vrede op aarde” klinkt tot mij over...

Alleen de oude waard is thuis, al 't andere volk is opgegaan naar 't bedehuis. Een uurtje praten we nog aan 't haardvuur, dan drink ik m'n avondkoffie en eet een boterham, want zoo'n tocht maakt moe en hongerig, om me weldra ter ruste te begeven in de ouderwetsche bedstee.

Doch vóór me de oogen klein worden, overdenk ik nog één keer den donkeren morgen van heden, den helderen, mooien namiddag, die er op volgde, en wat hij megebracht heeft: waardeering voor onze schoone Veluwe, onvolprezen en overweldigend in haar zomersche pracht, maar van een stille, aandoenlijke bekoring, die haast niemand kent in den winter, op een witten Kerstdag...

Wageningen, Dec. 1913.

BESNEEUWDE STRAATWEG TUSSCHEN BEEKBERGEN EN LOEVEN (VELUWE).

(Foto Tepe.)